

ภาคผนวก

บทสวดมนต์

คำบูชาพระรัตนตรัย

อะระหัง สัมมาสัมพุทธโธ ภาวะวา
พุทธัง ภาวะวันตัง อะภิวาเทมิ (กราบ)
พระผู้มีพระภาคเจ้าเป็นพระอรหันต์
ดับเพลิงกิเลสเพลิงทุกข์สิ้นเชิง
ตรัสรู้โดยชอบได้โดยพระองค์เอง
ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

สวากขาโต ภาวะวะตา ธัมโม
ธัมมัง นะมัสสามิ (กราบ)
พระธรรม เป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสไว้ดีแล้ว
ข้าพเจ้าขอนมัสการพระธรรม

สุปะฏิปันโน ภาวะวะโต สาวะกะสังโฆ
สังฆัง นะมามิ (กราบ)
พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า ปฏิบัติดีแล้ว
ข้าพเจ้าขอนอบน้อมพระสงฆ์

บทสวดมนต์พร้อมคำแปลของศาสตราจารย์ เสฐียรพงษ์ วรรณปก
จาก พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). สวดมนต์สร้างสมาธิในชีวิตประจำวัน. (กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์), ๒๕๕๓.

บทสวดนมัสการนอบน้อมบูชาพระพุทธเจ้า

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต

อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (๓ จบ)

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น

ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส

เป็นผู้ตรัสรู้ด้วยพระองค์เอง โดยชอบ (กราบ)

บทสวดพุทธานุสสติ

อิติปิโส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทธโ

วิชาจะระณะสัมปันโน สุขโต โลกะวิทู

อนุตตะโร ปุริสสะทัมมะสาระถิ

สัตถาเทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ (กราบ)

พระผู้มีพระภาคเจ้านั้นเป็นผู้ไกลจากกิเลส เป็นผู้ตรัสรู้ชอบ

โดยพระองค์เอง เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ

เป็นผู้ไปแล้วด้วยดี เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง

เป็นผู้สามารถฝึกบุรุษที่สมควรฝึกได้อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า

เป็นครูผู้สอนของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย

เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม

เป็นผู้มีความจำเริญจำแนกธรรมสั่งสอนสัตว์ ดังนี้

บทสวดธัมมานุสสติ

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม

สันทิฏฐิโก อะกาสิโก เอหิภัสสิโก โอปะนะยิโก

ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ ติ (กราบ)

พระธรรมเป็นสิ่งที่ผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสไว้ดีแล้ว

และสิ่งที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติ ฟังเห็นได้ด้วยตัวเอง

เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ และให้ผลได้ไม่จำกัดกาล

เป็นสิ่งที่ควรกล่าวกับผู้อื่นว่า ท่านจงมาดูเถิด
เป็นสิ่งที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว
เป็นสิ่งที่ผู้รู้ก็รู้ได้เฉพาะตน ดังนี้

บทสวดสังฆานุสสติ

สุปะฏิปันโน กะคะวะโต สาวะกะสังโฆ
อุฑฺปะฏิปันโน กะคะวะโต สาวะกะสังโฆ
ญายะปะฏิปันโน กะคะวะโต สาวะกะสังโฆ
สามิจิปะฏิปันโน กะคะวะโต สาวะกะสังโฆ
ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัญญปุริสปุคคะลา
เอสะ กะคะวะโต สาวะกะสังโฆ
อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเนยโย
อัญชะลิกระระณเอย
อนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ (กราบ)
สงฆ์สาวกของผู้มีพระภาคเจ้า หมูโต ปฏิบัติดีแล้ว
สงฆ์สาวกของผู้มีพระภาคเจ้า หมูโต ปฏิบัติตรงแล้ว
สงฆ์สาวกของผู้มีพระภาคเจ้า หมูโต ปฏิบัติเพื่อรู้ธรรม
เป็นเครื่องออกจากทุกข์แล้ว สงฆ์สาวกของผู้มีพระภาคเจ้า
หมูโต ปฏิบัติสมควรแล้ว ได้แก่บุคคลเหล่านี้ คือ คู่แห่งบุรุษ ๔ คู่
นับเรียงตัวบุรุษได้ ๘ บุรุษ นั้นแหละสงฆ์สาวกของผู้มีพระภาคเจ้า
เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขานำมาบูชา
เป็นสงฆ์ควรแก่การสักการะที่เขาจัดไว้ต้อนรับ
เป็นผู้ควรรับทักษิณาทาน เป็นผู้ที่บุคคลทั่วไปควรทำอัญชลี
เป็นเนืองนาบุญของโลก ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า ดังนี้

รัตนสูตร

ยานิระ ภูตานิ สะมาคะตานิ
ภุมมานิ वा यानिเว อันตะลิกเข
สัพเพ ะ ภูตา สุมะนา ะวันตุ
อะโกปิ สักกัจจะ สุนันตุ ภาสิตังฯ
ภูตเหล่าใด ประชุมกันแล้วในประเทศนี้ก็ดี
หรือภุมมเทวดาเหล่าใดประชุมกันแล้วในอากาศก็ดี
ขอหมู่ภูตทั้งปวงจงเป็นผู้มีใจดี และจงฟังภาษิตโดยเคารพ

ตัสมา हि ภูตา นิสामะกะ สัพเพ
เมตตัง ะโรทะ มาหุสียา ปาชาเย
ทิวา ะ รัตโต ะ ะหะรันติ เย ทะลึง
ตัสมา हि ะ ะรักชะทะ อัมปะมัดตาฯ
ดูกรภูตทั้งปวง เพราะเหตุนั้นแลท่านทั้งหลายจงตั้งใจฟัง
ของจงแผ่เมตตาจิตในหมู่มนุษย์ มนุษย์เหล่าใด
นำพลีกรรมไปทั้งกลางวัน ทั้งกลางคืน เพราะเหตุนั้นแล
ท่านทั้งหลายจงเป็นผู้ไม่ประมาท รักษามนุษย์เหล่านั้น

ยังกิญจิ วิตตัง อีระ वा หุรัง वा
สัคเคสุ वा ยัง ะระตะนัง ะปะณีตัง
นะ โน สะมัง อັติ ะตะกาคะเตนะ
อิทัมปิ ทุทเธ ะระตะนัง ะปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตุฯ
ทรัพย์เครื่องปลื้มใจอย่างใดอย่างหนึ่งในโลกนี้
หรือในโลกอื่น หรือรัตนะใดอันประณีตในสวรรค์
ทรัพย์และรัตนะนั้น เสมอด้วยพระตถาคตไม่มีเลย
พุทธรัตนะนี้เป็นรัตนะอันประณีต ด้วยสัจวาจา
ขอความสวัสดิจึงมีแก่สัตว์เหล่านี้

ชะย้ง วิราคัง อะมะตัง ประณีตัง
ยะทังชณะคา สักยะมุณี สะมาทิต
นะ เตะนะ อัมเมนะ สะมัตถิ กิณฺจ
อิทัมปิ อัมเม ระตะนัง ประณีตัง
เอตะนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตฺต
พระศากยมุณีมีพระหฤทัยดำรงมั่น
ได้บรรลุธรรมอันใดเป็นที่สิ้นกิเลส
เป็นที่สํารอกกิเลส เป็นอมฤตธรรมอันประณีต
ธรรมชาติอะไร ๆ เสมอด้วยพระธรรมนั้นย่อมไม่มี
ธรรมรัตนะนี้เป็นรัตนะอันประณีต ด้วยสัจวาจา
ขอความสวัสดิจึงมีแก่สัตว์เหล่านี้

ยัมพุทธะเสฏฺโฐ ประวิวัฒนะยิสฺสัจ
สะมาธิมานันตะริกัณฺเฑมาหุ
สะมาธินา เตะนะ สะโม นะ วิชชะติ
อิทัมปิ อัมเม ระตะนังประณีตัง
เอตะนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตฺต
พระพุทธเจ้าผู้ประเสริฐสุด ทรงสรรเสริญแล้วซึ่งสมาธิ
ว่าเป็นธรรมอันสะอาด บัณฑิตทั้งหลายกล่าวซึ่งสมาธิ
ว่าให้ผลในลำดับ สมาธิอื่นเสมอด้วยสมาธินั้นย่อมไม่มี
ธรรมรัตนะแม้นี้เป็นรัตนะอันประณีต ด้วยสัจวาจา
ขอความสวัสดิจึงมีแก่สัตว์เหล่านี้

เย ปุคคะลา อัญฺฐะ สะตัง ประสัณฺฐา
จัตตาริ เอตานิ ยุกานิ โหนติ
เต ทักขิณเอยยา สุคะตัสสะ สาวะกา
เอเตสุ ทินฺหานิ มะหัพพะลานิ
อิทัมปิ สัจเฆ ระตะนัง ประณีตัง
เอตะนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตฺต
บุคคล ๘ จำพวก ๔ คู่ อันสัตบุรุษทั้งหลายสรรเสริญแล้ว
บุคคลเหล่านั้นควรแก่ทักษิณาทาน เป็นสาวกของพระตถาคต

ทานที่บุคคลถวายแล้วในท่านเหล่านั้น ย่อมมีผลมาก
สังฆรัตนะนี้เป็นรัตนะอันประณีต ด้วยสังฆวาจา
ขอความสวัสดิจึงมีแก่สังฆเหล่านั้น

เย สุปปะยุตตะ มณะเส ทัพเพนะ
นิกกามิโน โคตะมะสาสะนัมหิ
เต ปัตติปัตตะ อมะตัง วิคัยหะ
ลัทธา มุชา นิพพุตัง ภูชชะมานา
อิทัมปิ สังเข ระตะนัง ประณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตฺต
พระอริยบุคคลเหล่าใด ในศาสนาของพระโคตม
ประกอบดีแล้ว (ด้วยกายประโยคและวจีประโยคอันบริสุทธิ์)
มีใจมั่นคง เป็นผู้ไม่มีความห่วงใย (ในกายและชีวิต)
พระอริยบุคคลเหล่านั้น บรรลุอรหัตผลที่ควรบรรลุ
หยั่งลงสู่อมตนิพพาน ได้ซึ่งความดับกิเลสโดยเปล่า
เสวยผลอยู่ สังฆรัตนะนี้เป็นรัตนะอันประณีต
ด้วยสังฆวาจา ขอความสวัสดิจึงมีแก่สังฆเหล่านั้น

ยะถินทะซีโล ประฐะวัง สิโต สिया
จะตุพภิก วาเตภิก อะสัมปะกัมปิโย
ตะถูปะมัง สัมปุริสัง ะทามิ
โย อะริยะสังฆานิ อะเวจจะ ปัสสะติ
อิทัมปิ สังเข ระตะนัง ประณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตฺต
เสาเชื่อนที่ฝังลงดินไม่หวั่นไหวเพราะลมทั้งสี่ทิศ ดันใด
ผู้ใดพิจารณาเห็นอริยสังทั้งหลาย เราเรียกผู้นั้นว่าเป็น
สัตบุรุษ ผู้ไม่หวั่นไหวเพราะโลกธรรมมีอุปมาฉันนั้น
สังฆรัตนะนี้เป็นรัตนะอันประณีต ด้วยสังฆวาจา
ขอความสวัสดิจึงมีแก่สังฆเหล่านั้น
เย อะริยะสังฆานิ วิภาวะยันติ

คัมภีระปัญโญชะ สุเทสิตานี
กัญจาปี เต โหนติ ภูสัปปะมัตตา
นะ เต ภาวัง อัญญะมะมาทียันติ
อิทัมปิ สังเข ระตะนัง ประณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทศุฯ
พระอริยบุคคลเหล่านี้ ทำให้แจ้งซึ่งอริยสัจทั้งหลาย
อันพระศาสดาทรงแสดงดีแล้ว ด้วยปัญญาอันลึกซึ้ง
พระอริยบุคคลเหล่านั้น ยังเป็นผู้ประมาทอย่างแรงกล้าอยู่ก็จริง
ถึงกระนั้น ท่านย่อมไม่ยึดถือเอาภพที่ ๘
สังขารัตนะนี้เป็นรัตนะอันประณีต ด้วยสัจวาจา
ขอความสวัสดีจงมีแก่สัตว์เหล่านี้

สหาวัสสะ ทัสสะนะสัมปะทาเย
ตะยัสสุ อัมมา ชะหิตา ภาวันติ
สักกายะทิกฺกุฏฺฐิวิ จิกิจฉัตถุจะ
สิลัทธิปะตัง วาปี ยะทัตถิ กิญจิ
จะตุหะปาเยหิ จะ วิปปะมุตโต
ฉะ จาภิฐานานา อะภัพโ ทาคุง
อิทัมปิ สังเข ระตะนัง ประณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทศุฯ
สักกายทิกฺกุฏฺฐและวิจิกิจฉา หรือแม้สิลัทธิพตปรามา
อันใดอันหนึ่งยังมีอยู่ ธรรมเหล่านั้น อันพระอริยบุคคล
นั้นละได้แล้ว พร้อมด้วยความถึงพร้อมแห่งการเห็น
(นิพพาน) ที่เดียว อนึ่ง พระอริยบุคคลเป็นผู้พ้นแล้ว
จากอบายทั้ง ๔ ทั้งไม่ควรเพื่อจะทำอภิฐานทั้ง ๖
(คือ อนันตริยกรรม ๔ และการเข้ารีต)
สังขารัตนะนี้เป็นรัตนะอันประณีต ด้วยสัจวาจา
ขอความสวัสดีจงมีแก่สัตว์เหล่านี้

กัญจาปี โส กัมมัง กะโรติ ปาปะกัง
กาเยนะ วาจาเยนะ เจตะสา วา
อะภัพโ โส ตัสสะ ปะฏิจะตาทายะ
อะภัพพะตา ทิฏฐะปะทัสสะ วุตตา
อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทศุฯ
พระอริยมุคคณันั้นยังทำบาปกรรมด้วยกาย ด้วยวาจา
หรือด้วยใจ ก็จริง ถึงกระนั้น ท่านไม่ควรเพื่อจะปกปิด
บาปกรรมอันนั้น ความที่บุคคลผู้มีธรรมเครื่องถึงนิพพาน
อันตนเห็นแล้ว เป็นผู้ไม่ควรเพื่อปกปิดบาปกรรมนั้น
พระผู้มีพระภาคเจ้าครัสแล้ว สังฆรัตนะนี้เป็นรัตนะอันประณีต
ด้วยสังฆวาจา นี้ ขอความสวัสดิจึงมีแก่สัตว์เหล่านี้

วะนัปปะคุมเพ ยะธา มุสสิตักเค
คิมหะนะมาเต ปะฐะมัมมัง คิมเห
ตะถุปะมัง อัมมะวะรัง อะเทสะยิ
นิพพานะคามิง ปะระมัง ทิตายะ
อิทัมปิ ทุทธะ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทศุฯ
พุ่มไม้ในป่ามิยอดอันบานแล้วในเดือนต้นในคิมหันตฤดูฉันใด
พระผู้มีพระภาคได้ทรงแสดงธรรมอันประเสริฐยิ่ง
เป็นเครื่องให้ถึงนิพพาน เพื่อประโยชน์แก่อกุลมียุปรมาฉันนั้น
พุทธรัตนะนี้เป็นรัตนะอันประณีต ด้วยสังฆวาจา นี้
ขอความสวัสดิจึงมีแก่สัตว์เหล่านี้

วะโร วะรัญญุ วะระโท วะราหะโร
อะนุคตะโร อัมมะวะรัง อะเทสะยิ
อิทัมปิ ทุทธะ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทศุฯ
พระพุทธรูปประเสริฐทรงทราบบรรณอันประเสริฐ

ทรงประทานธรรมอันประเสริฐ ทรงนำมาซึ่งธรรม
อันประเสริฐ ไม่มีผู้ยิ่งไปกว่า ได้ทรงแสดงธรรมอันประเสริฐ
พุทธรัตนะนี้เป็นรัตนะอันประณีต ด้วยสัจวาจา
ขอความสวัสดิจึงมีแก่สัตว์เหล่านี้

ขีณัง ปุราถัง ณะวัง นัตถิ สัมภะวัง
วิรัตตะจิตตายะติเก ภาวัสสัง
เต ขีณะพีชา อะวิรุพหิฉันทา
นิพพันติ อีรา ยะถายัมปะทีโป
อิทัมปิ สังเข ระตะนัง ปะณัตถัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุฯ
พระอรียบุคคลเหล่านี้ใครผู้มีจิตอันหน่ายแล้วในภพต่อไป
มีกรรมเก่าสิ้นแล้ว ไม่มีกรรมใหม่เครื่องสมภพ
พระอรียบุคคลเหล่านี้มีพีชอันสิ้นแล้ว มีความพอใจ
ไม่องงามแล้ว เป็นนักปราชญ์ ย่อมนิพพาน เหมือนประทีป
อันดับไป ฉะนั้น สังฆรัตนะนี้เป็นรัตนะอันประณีต
ด้วยสัจวาจา ขอความสวัสดิจึงมีแก่สัตว์เหล่านี้

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ
ภุมมานิ वा ยานีวะ อันตะลิกเข
ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปุชิตัง
พุทธัง ณะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุฯ
ภูตเหล่านี้ประชุมกันแล้วในประเทศนี้ก็ดี
หรือภุมมเทวดาเหล่านี้ประชุมกันแล้วในอากาศก็ดี
เราทั้งหลายจงนมัสการพระพุทธเจ้า ผู้ไปแล้วอย่างนั้น
ผู้อันเทวดาและมนุษย์ทั้งหลายบูชาแล้ว
ขอความสวัสดิจึงมีแก่สัตว์เหล่านี้

ยานีระ ภูตานิ สะมาคะตานิ
ภุมมานิ วา ยานีระ อันตะลิกเข
ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปุชิตัง
อัมมัง นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุฯ
ภูตเหล่าใดประชุมกันแล้วในประเทศกัถิ
หรือภุมมเทวดาเหล่าใดประชุมกันแล้วในอากาศกัถิ
เราทั้งหลายจงนมัสการพระธรรม อันไปแล้วอย่างนั้น
อันเทวดาและมนุษย์บูชาแล้ว
ขอความสวัสดิ์จงมีแก่สัตว์เหล่านี้

ยานีระ ภูตานิ สะมาคะตานิ
ภุมมานิ วา ยานีระ อันตะลิกเข
ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปุชิตัง
สังฆัง นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุฯ
ภูตเหล่าใดประชุมกันแล้วในประเทศนี้กัถิ
หรือภุมมเทวดาเหล่าใดประชุมกันแล้วในอากาศกัถิ
เราทั้งหลายจงนมัสการพระสงฆ์ผู้ไปแล้วอย่างนั้น
ผู้อันเทวดาและมนุษย์บูชาแล้ว
ขอความสวัสดิ์จงมีแก่สัตว์เหล่านี้

กรณียเมตตปริตร หรือ กรณียเมตตสูตร

กระระณียะมัตถะกุสะเลนะ ยันตัง สันตัง ปะกัง อะภิสะเมจจะ
สักโก อูชฺช จะ สุหุชฺช จะ
สุวะโจ จัสสะ มุฑฺฒ อะนะติมานิ
กิจที่คนฉลาดในสิ่งที่มีประโยชน์และมุ่งหมายจะบรรลु
ทางสงบ จะพึงทำ ก็คือ เป็นคนกล้า เป็นคนซื่อ
เป็นคนตรง ว่าง่าย อ่อนโยน ไม่เยอหยิ่ง

สันตฺตสสะโก จะ สุกะโร จะ
อัปปะกิจโจ จะ สัลละหุกะวุตติ
สันตินทริโย จะ นิปะโก จะ
อัปปะคัพโก กุเลสุ อะนะหุคิโท
เป็นผู้สันโดษ เลี้ยงง่าย มีภารกิจน้อย คล่องตัว
ระมัดระวังการแสดงออก รู้ตัว ไม่คะนอง ไม่คลุกคลี
ในตระกูลทั้งหลาย

นะ จะ ขุทกัง สะมาจะเร กิณฺณิ เยนะ
วิญญู ปะเร อูปะวะเทยฺยง
สุชินโน วา เขมิโน โทหนตุ
สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตัตตา
ไม่ประพฤตีสั่งที่วิญญูชนตำหนิติเตียนได้
พึงแผ่เมตตาจิตว่า ขอสัตว์ทั้งปวง
จงมีความสุขกายสบายใจ มีความเกษมสำราญเกิด

เย เกจิ ปาณะภูตฺตติ
ตessa วา ทาวะรา วา อะนะวะเสสา
ทิมมา วา เย มะหันตา วา
มัชฌิมา รัสสะกา อะณุกะถุลา
ขอสัตว์ทั้งหลายบรรดามี ที่เป็นสัตว์ตัวอ่อน หรือตัวแข็ง

ก็ตาม เป็นสัตว์ มีลำตัวยาว หรือลำตัวใหญ่ก็ตาม
มีลำตัวปานกลาง หรือตัวสั้นก็ตาม ตัวเล็กหรือตัวโตก็ตาม

ภิกษุ วา เย จะ อะภิกษุ

เย จะ พุเร ะสันติ อะวิพุเร

ภูตา วา สัมภะเวสี วา

สัตเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตัตตา

ที่มองเห็นหรือมองไม่เห็นก็ตาม ที่อยู่ไกลหรืออยู่ใกล้ก็ตาม

ที่เกิดแล้ว หรือกำลังหาที่เกิดอยู่ก็ตาม

ขอสัตว์ทั้งหลายทั้งปวงนั้นจงสุขกายสบายใจเถิด

นะ ปะโร ปะรัง นิกุพเพถะ

นาติมัญญะถะ กัตตะจิ นัง กิญจิ

พยาโรสะหา ปะภินะสัจญา

นาญญะมัญญัสสะ ทุกขะมิจเฉยยะ

บุคคลไม่พึงหลอกลวงผู้อื่น ไม่ควรดูหมิ่นเหยียดหยามใคร ๆ

ไม่ควรมุ่งร้ายต่อกันและกัน เพราะมีความขุนเคือง

โกรธแค้นกัน

มาตา ยะถา นียัง ปุคตัง อายะสา เอกะปุคตะมะหุรักเข

เอวัมปิ สัพพะภูเตสุ มาณะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง

คนเราพึงแผ่ความรักความเมตตา ไปยังสัตว์ทั้งหลาย

หาประมาณมิได้ จงตั้งมารดาถนอมและปกป้องบุตร

สุดที่รักคนเดียวด้วยชีวิต ฉะนั้น

เมตตัญจะ สัพพะโลกัสมิง มาณะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง

อุทธัง อะโธ จะ ติริยัญจะ อะสัมพาธัง อะเวรัง อะสะปัตตัง

พึงแผ่เมตตาจิต ไม่มีขอบเขต ไม่คิดผูกเวร ไม่เป็นศัตรู อันหา

ประมาณมิได้ ไปยังสัตว์โลกทั้งปวงทั่วทุกสารทิศ

ติฏฐัญจะรัง นิสินโน วา สะยาโน วา

ยวาระตัสสะ วิคะตะมัทโธ

เอตัง สะติง อะธิฏฐุชฺเฌยยะ พรัหมะเมตัง วิหารัง อธิระมาหุ

ผู้เจริญเมตตาคัจฉินั้น จะยืน จะเดิน จะนั่ง จะนอน ตลอดเวลา

ที่ตนยังตื่นอยู่ ฟังตั้งสติ อันประกอบด้วยเมตตานี้ให้มันไว้

บัณฑิตทั้งหลายกล่าวว่า การอยู่ด้วยเมตตานี้ เป็นพรหมวิหาร

(การอยู่อย่างประเสริฐ)

ทิฏฐัญจะ อะหุปะคัมมะ สีละวา ทัสสะเนนะ สัมปันโน

กามะสุ วิเนยยะ เคธัง

นะ หิ ชาตุ คัพพะเสยยัง ปุณะเรตติติ

ท่านผู้เจริญเมตตาคัจฉิ ที่ละความเห็นผิดแล้วมีศีล

มีความเห็นชอบ ขจัดความใคร่ ในกามได้

ก็จะไม่กลับมาเกิดอีกเป็นแน่แท้

โพชฌังคปริตร

โพชฌังโค สติสังขาโต วิริยัมปิติปัสสัทธา สสมาธูปเภขะโพชฌังคา มุณีนา สัมมะทักขาทา สังวัตตันติ อะภิญญาเย เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ เอกัสมิง สะมะเย นาโถ คิลานะ ทุกขิตะ ทิสวา เต จะ ตัง อะภินันทิตวา เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ เอกะทา ธัมมะราชาปี จุนทัตถะเรนะ ตัญญูเย สัมโมทิตวา จะ อาพาธา เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ ปะหิณา เต จะ อาพาธา มัคคาหะตะกิลเสสา ะ เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	ธัมมานัง วิจะโย ตะกา โพชฌังคา จะ ตะกาปะเร สัตเตเต สัพพะทัสสินา ภาวิตา พะหุลิกะตา นิพพานายะ จะ โพธิยา โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา โมคคัลลาหนุจะ กัสสะปัง โพชฌังเค สัตตะ เทสะยิ โรคา มุจจิงสุ ตังขะเณ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา เกลัญญะนาภิปีหิโต กะณาเปตวานะ สาทะรัง ตัมหา วุฏฐาสี ฐานะโส โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ติถถันนัมปิ มะหะสิณัง ปัตตานุปปัตติธัมมะตัง โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา
--	--

โพชฌงค์ ๗ ประการ คือ สติสัมโพชฌงค์ ขรรณวิจย
 สัมโพชฌงค์ วิริยสัมโพชฌงค์ ปิติสัมโพชฌงค์
 ปัสสัทธิสัมโพชฌงค์ สสมาธिसัมโพชฌงค์ อุเบกขาสัม-
 โพชฌงค์เหล่านี้ อันพระมุณีเจ้าผู้เห็นธรรมทั้งสิ้น ครั้น
 ไว้ชอบแล้ว อันบุคคลมาเจริญ ทำให้มากแล้ว ย่อมเป็น
 ไปเพื่อความรู้อย่าง เพื่อนิพพาน และเพื่อความตรัสรู้ ด้วย
 คำสัตย์นี้ ขอความสวัสดิ์ จงมีแก่ท่านทุกเมื่อ

สมัยหนึ่ง พระโลกนาถเจ้า ทอดพระเนตรมหา
 โมคคัลลานะ และพระมหากัสสปะ อาพาธ ได้รับทุกข
 เวทนา แล้วทรงแสดงโพชฌงค์ ๗ ประการ ท่านทั้ง ๒
 ชื่นชมภาสิตนั้น หายโรคในขณะนั้น ด้วยคำสัตย์นี้

ขอความสวัสดิ์ จงมีแก่ท่านทุกเมื่อ

ครั้งหนึ่ง แม้พระธรรมราชา อันความประชวร
เบียดเบียนแล้ว รับสั่งให้พระจันทเถระ แสดงโพชฌงค์
นั้นโดยเอื้อเพื่อ ก็ทรงบันเทิงพระหฤทัย หายประชวร
โดยพลัน ด้วยคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดิ์ จงมีแก่ท่าน
ทุกเมื่อ

ก็อาพาธทั้งหลายนั้น อันพระมหาฤๅษีทั้ง ๓ องค์
ละได้แล้วถึงความไม่บังเกิดเป็นธรรมดา ดูกิเลสอัน
มรรคจำกัถแล้ว ด้วยคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดิ์
จงมีแก่ท่านทุกเมื่อ

พระคาถาอินบัญชร

๑

ชยะสะนากะตา พุทธา เขตวา มารัง สะวาหะนัง
จะตุสัจจาสะกัง ระสัง เย ปิวิงสุ ณะราสะภา
พุทธะทังหลาย ทรงชนะมารพร้อมทั้งเสนา พาหะ
เสด็จสู่พระที่นั่งแห่งชัยชนะแล้ว พระพุทธะใดเล่า
ทรงเป็นผู้ประเสริฐแห่งนรชน ทรงดีมอมตรสแห่งสัจจะทั้งสี่แล้ว

๒

ดัตถังกะราทะโย พุทธา อัญฐะวีสะติ นายะกา
สัพเพ ปะติฏฐิตา มัยหัง มัตถะเกเต มุนิสสะรา
พระพุทธรูปทั้งหลาย ๒๘ องค์ มีพระดัตถังกรเป็นต้น
ทรงเป็นพระนายกผู้นำโลก พระมุนเศวรจอมมุนี
ทุกพระองค์นั้น ทรงสถิตประทับบน

๓

สีเส ปะติฏฐิตโต มัยหัง พุทธโธ ธัมโม ทะวิโลจะเน
สังโฆ ปะติฏฐิตโต มัยหัง อูเร สัพพะคุณากะโร
พระพุทธรูปทั้งหลาย ทรงสถิตประทับบนศรีษะ
พระธรรม สถิตประทับที่ดวงตาของข้าพเจ้า
พระสงฆ์ผู้เป็นปอเกิดแห่งคุณทั้งปวง สถิตประทับที่อุระของข้าพเจ้า

๔

หะทะเย เม อะนุรุทโธ สาริปุตโต จะทักขิณเ
โกณฑัญญโณ ปิฎฐิภาคัสสมิง โมคคัลลาโน จะ วามะเก
พระอนุรุทประทับที่ทักขิณ พระสาริบุตรประทับที่เบื้องขวา
พระโกณฑัญญะประทับที่เบื้องหลัง
พระโมคคัลลานะประทับที่เบื้องซ้าย

๕

ทักขิณเ สะวะเน มัยหัง อาสุง อานันทะ ราหุโล
กัสสะโป จะ มะหานาโม อุกาสุง วามะโตะเก
พระอานนท์และพระราหุล ประทับที่หูเบื้องขวาของข้าพเจ้า
พระกัสสปะและพระมหานามะ ทั้งสองประทับที่หูเบื้องซ้าย

๖

เกสันเต ปฏฐิกาคัสมิง สุริโย วั ระ ปะกังกะโร
นิสินโน สิริสัมบันโน โสภิตโต มุณีปุงคะโว
พระโสภิตผู้เป็นมุณีที่แก่วัยกล้า ถึงพร้อมด้วยสิริ
เหมือนอย่างดวงอาทิตย์ส่องแสงสว่าง
ประทับที่สุตผมส่วนเบื้องล่าง

๗

กุมาระกัสสป เถโร มะหะสิ จิตตะ วาทะโก
โส มัยหัง วั ระทะเน นิจจัง ปะติฏฐาสิคุกกะโร
พระเถระผู้แสวงหาคุณอันยิ่งใหญ่ ผู้มีวาทะอันวิจิตร
ชื่อกุมารกัสสป ผู้เป็นปอเกิดแห่งคุณนั้น
ประทับที่ปากของข้าพเจ้าเป็นนิตย์

๘

ปุณโณ อังคุลิมาโร จะ อุปาลี นันทะ สีวะลี
เถรา ปัญจะ อิเม ชาตา นะลาเต ติลกะมา มะมะ
พระเถระห้าพระองค์เหล่านี้ คือ พระปุณณะ
พระองคุลิมาล พระอุปาลี พระนันทะ พระสีวลี
เกิดเหมือนอย่างดิลก (รอยเข็ม) ที่หน้าผากของข้าพเจ้า

๙

เสสาสิติ มะหาเถรา วิชิตา ชินะสาวะกา
เอเตสิติ มะหาเถรา ชิตะวันโต ชิโนระสา
ชะลันตา สีละเตเชนะ อังคะมังคะสุ สัตถุตา
พระมหาเถระทั้งหลาย ๘๐ ที่เหลือจากนี้ ผู้ชนะ ผู้เป็นสาวก
ของพระสาวกของพระพุทธะผู้ทรงชนะ แต่ละองค์
รุ่งเรืองอยู่ด้วยเดชแห่งศีล สถิตอยู่ที่องคัพพทั้งหลาย

๑๐

ระตะนัง ปุระโต อาสิ ทักขิเน เมตตะ สุตตะกัง
ธะชัคคัง ปัจฉะโต อาสิ วาเม อังคุลิมาละกัง
พระรัตนสูตรประจวบอยู่เบื้องหน้า พระเมตตสูตรประจวบอยู่เบื้องขวา
พระชัคคสูตรประจวบอยู่เบื้องหลัง พระอังคุลิมาลสูตรประจวบอยู่เบื้องซ้าย

๑๑

ขันธะโมระประวิตัญจะ อากาณายะ สุตตะกัง
อากาเส ฉะทะนัง อาสิ เสสา ปาการะสังญิตา
พระขันธปริตร พระโมรปริตร และพระอากาณายะสูตร
เป็นเหมือนอย่างฟ้าครอบ พระสูตรปริตรทั้งหลายที่เหลือ
กำหนดหมายเป็นปรากฏ

๑๒

ชินานา นาวะระสังยุตตา สัตตปปาการะ ลังกะตา
วาทะปิตตาหะสังญาตา พาหิรัช ฉัตตูปัททะวา
เมื่อข้าพเจ้าอาศัยอยู่ด้วยกิจทั้ง ๔ อย่าง ในบัญชีแห่ง
พระสัมพุทธะ ประกอบด้วยลานเขตแห่งอาณาอำนาจ
แห่งพระพุทธรูปผู้ทรงชนะ ประดับด้วยปรากฏคือพระธรรมทุกเมื่อ

๑๓

อะเสสา วินะยัง ยันตุ อะนันตะชินะ เตชะสา
วะสะโต เม สะกิจเจนะ สะทา สัมพุทธะปัญชะเร
ขออุปัทวะ (เครื่องขัดข้อง) ทั้งภายนอก ทั้งภายใน
ทั้งหลาย ที่เกิดจากลมและน้ำตีเป็นต้น จงถึงความสิ้นไป
ไม่มีเหลือ ด้วยเดชแห่งพระชินะผู้ไม่มีที่สุด

๑๔

ชินะปัญชะระมัชฌิมิ วิหะรันตัง มะฮี ตะเล
สะทา ปาเลนตุ มัง สัพเพ เต มหาปุริสาสะภา

๑๕

อิจเจอร์มันโต

สุคตโต สุรักโข

ชินานุภาเวนะ

ชิตุปัททะโว

ธัมมานุภาเวนะ

ชิตาริสังโฆ

สังฆานุภาเวนะ

ชิตันตะราโย

สัทธัมมานุภาวะปาลีโต จะรามิ ชินะ ปัญชะเรติ

ขอพระมหาบุรุษ ผู้เลิศกล้าทั้งหลายทั้งปวงนั้น โปรด
อภิบาลแก่ข้าพเจ้า ผู้สถิตในท่ามกลางแห่งพระชินบัญชร
อยู่บนพื้นแผ่นดิน ข้าพเจ้ามีความรักชาติ โดยทำให้
ครบถ้วนทุกทางอย่างนี้ ด้วยประการฉะนี้ ขอจงชนะอุปัทวะ
ด้วยอำนาจแห่งพระพุทธรูปผู้ทรงชนะ ชนะข้าศึกขัดข้อง
ด้วยอำนาจแห่งพระธรรม ชนะอันตรายทั้งปวงด้วย
อำนาจแห่งพระสงฆ์ อันอำนาจแห่งพระสัทธรรมอภิบาล
ประพฤดิอยู่ในชินบัญชรเทอญฯ

คาถาแม่เมตตา (แม่ให้สรรพสัตว์ทั้งหลาย)

สัพเพ สัตตา

สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง ที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย
ด้วยกันทั้งสิ้น

อเวรา โหนตุ

จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย

อภัยมา โหนตุ

จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย

อนิมา โหนตุ

จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจเลย

สุขี อัตตานิ ประวิหัง

จงมีความสุขกาย สุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัย
ทั้งสิ้นเทอญ

คาถาแม่เมตตาตนเอง

อะหัง สุขิโต โหมิ

ขอให้ข้าพเจ้ามีความสุข

อะหัง นิททุกโข โหมิ

ขอให้ข้าพเจ้าปราศจากความทุกข์

อะหัง อเวโร โหมิ

ขอให้ข้าพเจ้าปราศจากเวร

อะหัง อภัยมา โหมิ

ขอให้ข้าพเจ้าปราศจากอุปสรรคอันตรายทั้งปวง

สุขี อัตตานิ ประวิหัง

ขอให้ข้าพเจ้าจงมีความสุขกายสุขใจ รักษากายวาจาใจ

ให้พ้นจากความทุกข์ภัยทั้งปวงเทอญ

คาถาแผ่ส่วนกุศล

อิทัง เม มาตาปิตูนัง โหตุ สุขิตา โหนตุ มาตาปิตะโร

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จแก่มารดาบิดาของข้าพเจ้า

ขอให้มารดาบิดาของข้าพเจ้ามีความสุข

อิทัง เม ญาตินัง โหตุ สุขิตา โหนตุ ญาตะโย

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จแก่ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้า

ขอให้ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้ามีความสุข

อิทัง เม ครูปัชฌายาจะรียานัง โหตุ สุขิตา โหนตุ

ครูปัชฌายาจะรียา

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จแก่ครูอุปัชฌาย์อาจารย์ของข้าพเจ้า

ขอให้ครูอุปัชฌาย์อาจารย์ของข้าพเจ้ามีความสุข

อิทัง สัพพะเทวะตานัง โหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพ เทวา

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จแก่เทวดาทั้งหลายทั้งปวง

ขอให้เทวดาทั้งหลายทั้งปวงมีความสุข

อิทัง สัพพะเปตานัง โหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพ เปตา

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จแก่เปรตทั้งหลายทั้งปวง

ขอให้เปรตทั้งหลายทั้งปวงมีความสุข

อิทัง สัพพะสัตตตานัง โหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพ สัตตา

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จแก่สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง

ขอให้สัตว์ทั้งหลายทั้งปวงมีความสุขทั่วหน้าเทอญ

บทกรวดน้ำให้เจ้ากรรมนายเวร

อิทัง โห ญาตินัง โหตุ สุขิตา โหนตุ ญาตะโย

ข้าพเจ้าขออุทิศบุญกุศลจากการเจริญภาวนานี้ให้แก่

เจ้ากรรมนายเวรทั้งหลายของข้าพเจ้า ที่ข้าพเจ้าได้เคย

ล่วงเกินท่านไว้ ตั้งแต่อดีตชาติจนถึงปัจจุบันชาติ ท่านจะ

อยู่ภพใดหรือภูมิใดก็ตาม ขอให้ท่านได้รับผลบุญนี้ แล้ว

โปรดอโหสิกรรมและอนุโมทนาบุญแก่ข้าพเจ้าด้วยอำนาจ

บุญนี้ด้วยเทอญ

บทพิจารณาสังขาร

สัพเพ สังขารา อะนิจจา

สังขารคือร่างกาย จิตใจ และรูปธรรม นามธรรม
ทั้งหมดทั้งสิ้น มันไม่เที่ยง เกิดขึ้นแล้วดับไป มีแล้วหายไป

สัพเพ สังขารา ทุกขา

สังขารคือร่างกาย จิตใจ และรูปธรรม นามธรรม
ทั้งหมดทั้งสิ้น มันเป็นทุกข์ทหนยาก
เพราะเกิดขึ้นแล้วแก่ เจ็บ ตายไป

สัพเพ ธัมมา อนัตตา

สิ่งทั้งหลายทั้งปวง ทั้งที่เป็นสังขาร แลมิใช่สังขารทั้งหมดทั้งสิ้น
ไม่ใช่ตัวไม่ใช่ตน ไม่ควรถือว่าเรา ว่าของเรา
ว่าตัวว่าตนของเรา

อะธวัง ชีวิดัง

ชีวิตเป็นของไม่ยั่งยืน

ธวัง มะระณัง

ความตายเป็นของยั่งยืน

อะวัสสัง มะยา มะริตัพพัง

อันเราจะพึงตายเป็นแท้

มะระณะปะริโยสานัง เม ชีวิดัง

ชีวิตของเรามีความตายเป็นที่สุครอบ

ชีวิดัง เม อนิยะตัง

ชีวิตของเรา เป็นของไม่เที่ยง

มะระณัง เม นิยะตัง ะตะ

ความตายของเรา เป็นของเที่ยง ควรที่จะสังเวช

อะยัง กาโย อะจิรัง

ร่างกายนี้มีได้ตั้งอยู่นาน

อะเปตะวิญญาโณ จุกโท

ครั้นปราศจากวิญญาณ อันเขาทิ้งเสียแล้ว

อะธิสเสสสะติ ประฐะวัง กะลิงคะรัง อิวะ นีรัตถัง

จักนอนทับซึ่งแผ่นดิน ประจูดังว่าท่อนไม้และท่อนหินหาประโยชน์มิได้

อานิสงส์กถา

ในคัมภีร์อุปทาน พระปิตินทวัจฉะ* ผู้เป็นพระอรหันต์ที่พระพุทธเจ้ายกย่องว่าเป็นผู้เลิศกว่าภิกษุทั้งหลายในทางเป็นที่รักแห่งเทวดาได้ระลึกชาติในอดีตครั้งที่เกิดเป็นผู้มีทรัพย์ในสมัยพระปทุมุตตรสัมมาสัมพุทธเจ้า และได้ถวายทานด้วยสิ่งของต่าง ๆ แก่พระภิกษุสงฆ์โดยมีพระพุทธเจ้าเป็นประมุข ท่านได้กล่าวถึงอานิสงส์แห่งการถวายทานที่ให้ผลแก่ท่านไว้โดยละเอียด ในที่นี้จะขอยกมากล่าวถึงอานิสงส์เหล่านั้นเพียงบางส่วน ดังนี้

• การทำบุญด้วยร่ม ย่อมมีอานิสงส์ ๘ ประการ คือ

๑. ไม่รู้สึกหนาว ๒. ไม่รู้สึกร้อน ๓. ละอองและธุลีไม่แปดเปื้อน ๔. เป็นผู้ไม่มีอันตราย ๕. ไม่มีจัญไร ๖. มหาชนยำเกรงทุกเมื่อ ๗. มีผิวพรรณละเอียด ๘. เป็นผู้มีใจกว้างขวาง และเมื่ออุบัติเป็นเทวดา วัตรหนึ่งแสนคันอันประกอบด้วยเครื่องประดับทุกอย่างย่อมทรงไว้เหนือศีรษะของผู้ทำบุญด้วยร่ม

• การทำบุญด้วยผ้า ย่อมมีอานิสงส์ ๘ ประการ คือ

๑. เป็นผู้มีผิวพรรณเปล่งปลั่งดั่งทองคำ ๒. ปราศจากธุลี ๓. รัศมีผ่องใส ๔. มีเดช ๕. เนื้อตัวผิวพรรณละเอียดอ่อน ๖. เมื่อท่องเที่ยวอยู่ในภพย่อมมีผ้าขาวแสนผืน ๗. ผ้าเหลืองแสนผืน ๘. ผ้าแดงแสนผืน ทรงอยู่เหนือศีรษะ เธอย่อมได้ผ้าไหมผ้าป่าน ผ้ากัมพล ผ้าฝ้ายในที่ทุกแห่งนี้เป็นอานิสงส์แห่งการถวายผ้าเป็นทาน

• การถวายบาตรพระ ย่อมมีอานิสงส์ ๑๐ ประการ คือ

๑. ย่อมได้บริโภคโภชนาหารในภาชนะทองคำ ภาชนะแก้วมณี ภาชนะเงิน และภาชนะที่ทำด้วยทับทิมในกาลทั้งปวง ๒. เป็นผู้ไม่มีอันตราย ๓. ไม่มีจัญไร ๔. มหาชนยำเกรงทุกเมื่อ ๕. เป็นผู้ได้ข้าว น้ำ ผ้า และที่นอนเป็นปกติ ๖. โภคสมบัติไม่พินาศ ๗. เป็นผู้มีจิตมั่นคง ๘. เป็นผู้ใคร่ธรรมทุกเมื่อ ๙. เป็นผู้ไม่มีกิเลส ๑๐. ไม่มีอาสวะ

• การถวายมิตโกน ย่อมมีอานิสงส์ ๘ ประการ คือ

๑. เป็นผู้กล้า ๒. ไม่มีความเดือดร้อน ๓. ถึงที่สุดในเวลาวัชระธรรม (ธรรมที่ทำให้เป็นผู้แก้แค้นกล้าในหมู่มนุษย์) ๔. เป็นผู้มีิริติ (ความหนักแน่นอดทน) ๕. มีความเพียร ๖. มีใจอันประคองไว้ด้วยสติทุกเมื่อ ๗. ย่อมได้ญาณอันสุขุมเครื่องตัดกิเลส ๘. มีความบริสุทธิ์อันมีอาจซึ่งดวงวัดได้

*ปิตินทวัจฉะเถราปทาน ขุททกนิกาย อุปทาน ๓๒/๓๙๓/๔๐๑-๔๑๙. และ พระชุมพล พลบุญญ. ทุทธมงคลอานิสงส์. พิมพ์ครั้งที่ ๑. ๕ ธันวาคม ๒๕๔๗ เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสพระชนมายุครบ ๗๒ พรรษา (กรุงเทพฯ: บริษัทสุพีเรีย พรินติ้งเฮาส์ จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๒๖๙.

• การถวายผ้าอังสะ ย่อมมีอานิสงส์ ๓ ประการ คือ

๑. ย่อมได้รับความหนักในพระสัทธรรม ๒. ย่อมระลึกชาติที่แล้วมาได้ ๓. มีผิวพรรณอันงาม

• การถวายประคดเอว ย่อมมีอานิสงส์ ๖ ประการ คือ

๑. ย่อมไม่หวั่นไหวในสมาธิ ๒. มีความชำนาญในสมาธิ ๓. มีบริษัทไม่แตกกัน ๔. มีถ้อยคำอันมหาชนเชื่อถือทุกเมื่อ ๕. มีสติตั้งมั่น ๖. ย่อมไม่มีความสะดุ้งกลัว

• การถวายเชิงรองบาตร ย่อมมีอานิสงส์ ๓ ประการ คือ

๑. ไม่มีภัย ๒. ไม่หวั่นไหวด้วยอะไร ๆ ๓. ธรรมเหล่าใดที่ได้ฟังแล้วย่อมทรงไว้ได้ไม่เสื่อมไป

• การถวายภาชนะและเครื่องบริโภค ย่อมมีอานิสงส์ ๔ ประการ คือ

๑. ย่อมได้ภาชนะแก้วมณี ภาชนะแก้วผลึก และภาชนะแก้วทับทิม ๒. ภริยา ทาสชายหญิง พลช้างพลม้า พลรถ พลเดินเท้า และสตรีรับใช้ย่อมยำเกรงผู้นั้น ๓. ได้เครื่องบริโภคทุกเวลา ๔. ย่อมสามารถใคร่ครวญวิชาในบทมนต์อาคมต่าง ๆ คิลปะทั้งปวง นำมาใช้ได้ตลอดเวลา

• การถวายเภสัช ย่อมมีอานิสงส์ ๑๐ ประการ คือ

๑. มีอายุยืน ๒. มีกำลัง ๓. มีปัญญา ๔. มีวรรณะ ๕. มียศ ๖. มีสุข ๗. ไม่มีอันตราย ๘. ไม่มีจัญไร ๙. มหาชนยำเกรงทุกเมื่อ ๑๐. ไม่พลัดพรากจากของรัก

• การถวายรองเท้า ย่อมมีอานิสงส์ ๓ ประการ คือ

๑. ยานช้าง ยานม้า วอ ย่อมบังเกิดเขา ๒. เมื่อเที่ยวไปในภพ รองเท้าแก้ว รองเท้าเงิน รองเท้าทองคำ ย่อมเกิดขึ้นในขณะยกเท้าขึ้น ๓. รถหกหมื่นคันย่อมแวดล้อม

• การถวายตะเกียงตั้ง ย่อมมีอานิสงส์ ๓ ประการ คือ

๑. เป็นผู้มั่งคั่ง ๒. มีอวัยวะสมบูรณ์ ๓. มีปัญญาอันพระพุทธรเจ้าสรรเสริญ

• การถวายผ้าเช็ดสิ่งสกปรก ย่อมมีอานิสงส์ ๕ ประการ คือ

๑. ถึงพร้อมด้วยลักษณะ ๒. มีอายุยืน ๓. มีปัญญา ๔. มีจิตมั่นคง ๕. กายพ้นจากความยากลำบากทุกอย่างในกาลทั้งปวง

• การถวายมิดและกรรไกร ย่อมมีอานิสงส์ คือ ได้ญาณเป็นเครื่องตัดกิเลสอันคมกล้า

• การถวายตั้ง ย่อมมีอานิสงส์ ๕ ประการ คือ

๑. เกิดในตระกูลสูงมีโภคสมบัติ ๒. ชนทั้งปวงย่อมยำเกรง ๓. ชื่อเสียงฟุ้งไป ๔. บัณฑิตยกย่อง ย่อมเกิดขึ้น ๕. ยินดีในการจำแนกทาน

• การถวายที่นอน ย่อมมีอานิสงส์ ๖ ประการ คือ

๑. มีร่างกายสมส่วน ๒. เป็นผู้อ่อนโยน มีรูปงามน่าดู ๓. ย่อมได้ญาณอันประเสริฐ ๔. ย่อมได้เครื่องนอนเครื่องลาดอันวิจิตร ๕. ย่อมได้ที่นอนขนสัตว์อันอ่อนนุ่ม ๖. ย่อมได้บรรลุมรรณ

• การถวายข้าวและน้ำ ย่อมมีอานิสงส์ ๑๐ ประการ คือ

๑. มีอายุยืน ๒. มีกำลัง ๓. เป็นนักปราชญ์ ๔. มีวรรณะ ๕. มียศ ๖. มีสุข ๗. เป็นผู้ได้ข้าว
๘. เป็นผู้ได้น้ำ ๙. เป็นคนกล้า ๑๐. มีญาณรู้ทั่ว

• การถวายรูป ย่อมมีอานิสงส์ ๑๐ ประการ คือ

๑. มีกลิ่นตัวหอมฟุ้ง ๒. มียศ ๓. มีปัญญาเร็ว ๔. มีชื่อเสียง ๕. มีปัญญาคมกล้า ๖. มี
- ปัญญากว้างขวาง ๗. มีปัญญาจำเริญ ๘. มีปัญญาลึกซึ้ง ๙. มีปัญญาแล่นไป ๑๐. ได้บรรลุนิพพาน